

S 72/03-1799/03

V Brně dne 26. května 2003

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení č.j. S 72/03, zahájeném dne 24. dubna 2003 podle § 18 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), v platném znění, a § 15 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, v souladu s § 21 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na návrh účastníka řízení, jímž je společnost Smith & Nephew Group plc, se sídlem 15 Adam Street, Londýn, Spojené království Velké Británie a Severního Irsku, ve správním řízení zastoupená JUDr. Pavlem Dejlem, LL.M., Ph.D., advokátem se sídlem Jindřišská 34, Praha 1, na základě plné moci, ve věci povolení spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 a násl. zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, vydává toto e

r o z h o d n u t í :

Spojení soutěžitelů Smith & Nephew Group plc, se sídlem 15 Adam Street, Londýn, Spojené království Velké Británie a Severního Irsku, a Centerpulse AG, se sídlem Andreasstrasse 15, Zürich, Švýcarská konfederace, ke kterému dochází dle § 12 odst. 3 písm. a) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže, na základě veřejné nabídky na koupi všech akcií společnosti Centerpulse AG, se sídlem Andreasstrasse 15, Zürich, Švýcarská konfederace, učiněné společností Smith & Nephew Group plc, se sídlem 15 Adam Street, Londýn, Spojené království Velké Británie a Severního Irsku, akcionářům společnosti Centerpulse AG, se sídlem Andreasstrasse 15, Zürich, Švýcarská konfederace, a vedlejší veřejné nabídky na koupi všech akcií společnosti InCentive Capital AG, se sídlem Baarerstrasse 8, Zug, Švýcarská konfederace, učiněné společností Smith & Nephew Group plc, se sídlem 15 Adam Street, Londýn, Spojené království Velké Británie a Severního Irsku, akcionářům společnosti InCentive Capital AG, se sídlem Baarerstrasse 8, Zug, Švýcarská konfederace, v jejichž důsledku má společnost Smith & Nephew Group plc, se sídlem 15 Adam Street, Londýn, Spojené království Velké Británie a Severního Irsku, získat kontrolu nad společností Centerpulse AG, se sídlem Andreasstrasse 15, Zürich, Švýcarská konfederace, se dle § 16 odst. 2 zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže,

p o v o l u j e.

O d ů v o d n ě n í :

Při posuzování spojení soutěžitelů vycházel Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) zejména z návrhu na povolení spojení, dotazníku k povolení spojení, oznámení akcionářům o sloučení a informací o spojovaných společnostech.

Skutečnost, že se Úřad spojením zabývá, byla zveřejněna v Obchodním věstníku č. 19/03 ze dne 14. května 2003. Ve stanovené lhůtě 5 dnů pro podání případných připomínek, ani později, Úřad žádnou připomínku k uvedenému spojení soutěžitelů neobdržel.

Ve smyslu ustanovení § 33 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) v platném znění (dále jen „správní řád“), Úřad umožnil, aby se zástupce účastníka správního řízení před vydáním rozhodnutí vyjádřil k jeho podkladu a ke způsobu jeho zjištění.

Notifikační podmínky

Společnost Smith & Nephew Group plc, se sídlem 15 Adam Street, Londýn, Spojené království Velké Británie a Severního Irska (dále jen „Smith & Nephew Group“) učiní akcionářům společnosti Centerpulse AG, se sídlem Andreasstrasse 15, Zürich, Švýcarská konfederace (dále jen „Centerpulse“) veřejnou nabídku na koupi všech akcií společnosti Centerpulse.

Zároveň má společnost Smith & Nephew Group v úmyslu učinit vedlejší nabídku na koupi všech akcií investiční společnosti InCentive Capital AG, se sídlem Baarerstrasse 8, Zug, Švýcarská konfederace, jejímž jediným aktivem v době uskutečnění transakce budou akcie představující 19% podíl na základním kapitálu společnosti Centerpulse.

Součástí navrhované transakce je také výměna akcií společnosti Smith & Nephew plc, se sídlem 15 Adam Street, Londýn, Spojené království Velké Británie a Severního Irska (dále jen „Smith & Nephew“) za akcie společnosti Smith & Nephew Group, jakožto nově založené holdingové společnosti, která bude řídit spojením vzniklý subjekt.

Popsaná transakce tedy představuje spojení soutěžitelů ve smyslu § 12 odst. 3 písm. a) zákona č. 143/2001 Sb., o ochraně hospodářské soutěže (dále jen „zákon“). Podle uvedeného ustanovení zákona se za spojení soutěžitelů považují situace, kdy jedna nebo více osob, které nejsou podnikateli, ale kontrolují již alespoň jeden podnik, anebo jestliže jeden nebo více podnikatelů získá možnost přímo nebo nepřímo kontrolovat jiný podnik nabytím účastnických cenných papírů, obchodních nebo členských podílů.

Dále se Úřad zabýval otázkou, zda navrhované spojení soutěžitelů splňuje také druhé notifikační kritérium, stanovené v § 13 zákona. Vzhledem k tomu, že celkový celosvětový čistý obrat všech spojovaných soutěžitelů za poslední účetní období je vyšší než 5 miliard Kč, přesahuje tedy hranici stanovenou v § 13 písm. a) zákona, je splněna notifikační podmínka dle tohoto ustanovení a posuzované spojení soutěžitelů podléhá povolení Úřadu.

Strany spojení

Společnost **Smith & Nephew Group** je čistě holdingovou společností, která bude po dokončení navrhovaného spojení soutěžitelů kontrolovat a řídit spojením vzniklou skupinu, tj. společnosti Smith & Nephew a Centerpulse.

Společnost **Smith & Nephew** se zabývá vývojem, výrobou a distribucí zdravotnických výrobků pro segment ortopedie, endoskopie a léčby a ošetřování ran. Na území České republiky nemá žádnou dceřinnou společnost, její výrobky se dostávají na český trh prostřednictvím nezávislých distributorů, kteří nejsou společností Smith & Nephew kontrolováni.

Společnost **Centerpulse** působí v oblasti vývoje, výroby a distribuce zdravotnických výrobků pro segment ortopedie, péče o páteř a zubních implantátů. V České republice je zastoupena společností Centerpulse CZ, s.r.o., se sídlem Na Žertvách 2196/34, Praha 8 (dále jen „Centerpulse CZ“), která dováží a distribuuje její produkty.

Vymezení relevantních trhů

Pro posouzení dopadů předmětného spojení v České republice je potřeba nejdříve vymezit relevantní trh, popř. trhy, které budou spojením dotčeny. Relevantním trhem je v souladu s ustanovením § 2 odst. 2 zákona trh zboží, které je z hlediska jeho charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.

Jak již bylo uvedeno výše, působí v České republice obě společnosti - Smith & Nephew a Centerpulse, po spojení kontrolované společností Smith & Nephew Group, v oblasti prodeje zdravotnických výrobků. Společnost Smith & Nephew se zaměřuje především na oblast ortopedie, konkrétně na výrobky jako jsou kloubní náhrady, traumatologický materiál a kostní cement, a dále i na výrobky pro kostní stimulaci a artroskopii. Mimo ortopedie se společnost Smith & Nephew zabývá i oblastí léčby a ošetřování ran. Společnost Centerpulse se zaměřuje taktéž na oblast ortopedie, a to na páteřní implantáty a ortobiologické výrobky, dále na kloubní náhrady, traumatologický materiál a kostní cement. Podniká také v oblasti zubních implantátů.

Z uvedeného vyplývá, že činnosti spojujících se soutěžitelů se překrývají v oblasti prodeje zdravotnických výrobků pro oblast ortopedie. Významnějších společných podílů přitom společnosti Smith & Nephew a Centerpulse dosahují v České republice pouze při prodeji kloubních náhrad (implantátů), ostatní ortopedické produkty jsou pouze doplňkové.

Kloubní náhrady představují výrobky používané při nápravě nebo náhradě namáhaného, poškozeného či nemocného kloubu kyčle, kolena, ramena, loktu, kotníku, zápěstí či článků prstů. Hlavní skupinu kloubních implantátů tvoří implantáty kyčelních a kolenních kloubů. Ostatní implantáty jsou souhrnně označovány jako implantáty končetin. K výrazné většině kloubních náhrad se přistupuje v důsledku osteoartritidy, což je degenerativní kloubní onemocnění vznikající následkem poruchy cévního systému v tělesnou váhu nesoucích kloubech, které se projevuje bolestí a omezením hybnosti. Většina operací se provádí u pacientů starších 65 let. Další významnou příčinou potřeby kloubních náhrad, a to většinou u mladších pacientů, jsou úrazy.

Nabídka spojujících se soutěžitelů se zaměřuje na náhrady kyčelních a kolenních kloubů, jako největších segmentů na trhu kloubních náhrad. Kromě toho nabízí společnost Centerpulse ještě náhrady ramenního kloubu a loketního kloubu. Náhrady ramenního kloubu vyrábí a prodává i společnost Smith & Nephew, avšak ve velmi malé míře, takže je možné konstatovat, že oblast náhrad ramenního kloubu nebude spojením ovlivněna. Věcnými relevantními trhy dotčenými navrhovaným spojením jsou tedy: **trh kyčelních náhrad** (implantátů) a **trh kolenních náhrad** (implantátů). Z hlediska geografického jsou tyto trhy určeny územím celé České republiky.

Úřad se dále zabýval možností užšího vymezení relevantních trhů než je uvedeno výše. Kyčelní i kolenní implantáty je možné dále rozdělit na cementované a necementované implantáty a primární a revizní implantáty. Kolenní implantáty je navíc ještě možné dělit na pohyblivé (artikulační) a pevné (fixní) kolenní náhrady.

Cementovaný implantát je připevněn ke kosti kostním cementem. Necementovaný implantát je připevněn ke kosti interferenčním prostředkem. Cementované implantáty jsou levnější, mohou se však časem zlomit a pak vyžadují revizní operaci. Používají se proto zejména u starších a méně aktivních pacientů. Naproti tomu necementové implantáty jsou fixovány biologicky, neboť mají pórovitý povrch, který umožňuje srůst okolní tkáň s implantátem. Jsou dražší, mají však delší životnost a proto se uplatňují zejména u mladších a aktivnějších pacientů.

Pokud se jedná o první náhradu kloubu, jde o tzv. primární implantát. Po desetiletém užívání si svou funkčnost v závislosti na věku a aktivitě uchovává 90 - 95 % primárních implantátů. Sekundární a další implantáty instalované po revizní operaci se nazývají revizní implantáty.

Fixní kolenní implantáty jsou tradičním systémem, který však pacientovi poskytuje omezenější mobilitu než implantát pohyblivý. Tato kolenní vložka je technicky méně náročná a její implantace je jednodušší a levnější. Chirurgický zákrok je méně časově náročný a nevyžaduje velké množství anestetik, což v důsledku znamená omezení zdravotních rizik a méně problematickou pooperační rekonvalescenci. Vzhledem k uvedeným faktorům je tento systém preferován více u starších pacientů. Artikulační kolenní implantát je technicky pokročilejší, hlavní jeho charakteristikou je, že blíže simuluje anatomický pohyb zdravého kolena. Toto provedení umožňuje větší mobilitu a minimalizuje nápor na implantační složky, čímž se prodlužuje životnost celého implantátu. Aplikuje se zejména u mladších a aktivnějších pacientů.

I přes výše uvedené charakteristiky odlišnosti jednotlivých podskupin kyčelních a kolenních náhrad Úřad konstatuje, že není třeba přistoupit k užšímu vymezení relevantních trhů podle podskupin, protože tyto jsou víceméně změnitelné, a to jak z pohledu nabídky, tak i poptávky.

Z pohledu nabídky se klíčová stadia výroby kyčelních a kolenních náhrad příliš neliší a výrobce s potřebným zařízením na výrobu jednoho druhu náhrady tak může s minimálními náklady přejít na výrobu nového implantátu pouze přeprogramováním obráběcího zařízení, protože potřebné know-how má k dispozici. V případě prodeje kloubních náhrad je běžné, že dodavatelé nabízejí plný sortiment kolenních i kyčelních náhrad bez ohledu na konkrétní druh.

Na poptávkové straně určuje zaměnitelnost jednotlivých druhů kyčelních a kolenních implantátů skutečnost, že zdravotnický personál zná každý druh implantátu a v případě nutnosti by mohl být snadno vyškolen na používání nového druhu. Navíc např. Evropská komise v některých svých šetřeních prokázala, že lékaři mají tendenci považovat jednotlivé druhy implantátů za zaměnitelné, a že při zvýšení ceny jednoho druhu implantátu přecházeli odběratelé (nemocnice) na nákup jiného druhu.

Žádná podskupina kloubních implantátů také není v současné době patentově chráněna, jak tomu bylo v minulosti např. u pohyblivých kolenních implantátů, kdy Evropská komise konstatovala, že z důvodu patentové ochrany tvoří pohyblivé kolenní náhrady samostatný relevantní trh. Tento důvod však již v současné době odpadá a většina významných výrobců a prodejců má pohyblivé kolenní implantáty ve své nabídce.

Při vymezování relevantních trhů přihlížel Úřad podpůrně i k některým rozhodnutím Evropské komise, např. *M.1286 – Johnson & Johnson/De Puy*. Správnost a ústavnost podpůrného přihlížení k judikatuře Evropské komise potvrdil svým rozsudkem Vrchní soud (2A 6/96) a následně svým nálezem Ústavní soud (ÚS 31/97 – 35).

Dopady spojení

Společný tržní podíl spojujících se soutěžitelů na relevantním trhu kyčelních náhrad dosáhne po spojení cca ... % (*obchodní tajemství*) (při posouzení tržních podílů spojujících se soutěžitelů v roce 2002) a na relevantním trhu kolenních náhrad cca ... % (*obchodní tajemství*).

Dotčené relevantní trhy jsou charakteristické tím, že na nich působí větší množství silných soutěžitelů se srovnatelnými tržními podíly. Jsou to trhy dynamické, často na ně vstupují noví soutěžitelé a existující soutěžitelé na ně uvádí své nové výrobky. Kyčelní a kolenní implantáty dodávají na český trh tito nejvýznamnější zahraniční i tuzemští soutěžitelé: Aesculap (tržní podíl na relevantním trhu kyčelních náhrad ... % (*obchodní tajemství*) a kolenních náhrad ... % (*obchodní tajemství*)), Johnson & Johnson/De Puy (kyčelní náhrady ... % (*obchodní tajemství*), kolenní náhrady ... % (*obchodní tajemství*)), Biomet (kyčelní náhrady ... % (*obchodní tajemství*)), Zimmer, Stryker/Howmedica, a dále čeští výrobci BEZNOSKA, s.r.o. (kyčelní náhrady ... % (*obchodní tajemství*), kolenní náhrady ... % (*obchodní tajemství*)) a Walter a.s. (kyčelní náhrady ... % (*obchodní tajemství*), kolenní náhrady ... % (*obchodní tajemství*)).

Co se týče přístupu na trh prodeje kyčelních a kolenních implantátů, neexistují zde závažné překážky. Každý dodavatel implantátů na trh České republiky musí pouze provést registraci u Ministerstva zdravotnictví, získat příslušná povolení Státního ústavu pro kontrolu léčiv a vydat u obchodovatelných výrobků Prohlášení o shodě v tom smyslu, že je zdravotnický prostředek bezpečný, účinný a vhodný pro použití při poskytování zdravotní péče.

Náklady na přepravu implantátů ze zahraničí jsou nízké a jejich dovoz není zatížen clem. Věrnost značce nehraje na straně odběratelů (lékařů) významnou roli, rozhodujícím faktorem pro výběr alternativních výrobků je cena a lepší kvalita. Nemocnice vybírají dodavatele implantátů na základě výběrových řízení.

Pro stanovení ceny implantátů platí cenová regulace Ministerstva financí. Podle Vyhlášky Ministerstva financí č. 01/2003 a Vyhlášky č. 2/16/2002, které obsahují výčet zboží s regulovanými cenami a maximální ceny, jsou stanoveny maximální ceny výrobků, které jsou implantovány do těla pacienta a výše maximální přírážky na úrovni 25 % ceny. Tato skutečnost neumožňuje soutěžitelům na relevantních trzích neomezeně zvyšovat ceny na úkor spotřebitelů.

V budoucnu se očekává růst poptávky po kloubních náhradách, a to především z důvodu zvyšování průměrné délky života, což vede k růstu populace ve věku 65 let a starší (největší procento spotřeby kloubních náhrad) a také z důvodu aktivnějšího způsobu života, který naopak vede ke snižování průměrného věku pacientů s kloubními potížemi. Relevantní trhy se budou tudíž dále rozvíjet a modernizovat, což neumožňuje spojujícím se soutěžitelům ani po realizaci navrhovaného spojení získat neměnné postavení.

Na základě výše uvedených skutečností, zejména s přihlédnutím k silnému konkurenčnímu a regulovanému prostředí na relevantních trzích, Úřad konstatuje, že v důsledku předmětného spojení nedojde ke zvýšení tržní síly spojením vzniklého subjektu natolik, aby mu umožňovala chovat se ve značné míře nezávislé na jiných soutěžitelích nebo spotřebitelích, a tudíž nedojde ke vzniku nebo posílení dominantního postavení spojujících se soutěžitelů nebo některého z nich, které by mělo za následek podstatné narušení hospodářské soutěže v České republice.

Pro naplnění podmínek, uvedených v § 16 odst. 2 věta třetí zákona o ochraně hospodářské soutěže Úřad rozhodl o povolení navrhovaného spojení soutěžitelů, a ve stanovené lhůtě toto rozhodnutí vydává.

Poučení o opravném prostředku

Ve smyslu ustanovení § 61 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád) v platném znění, lze proti tomuto rozhodnutí podat do 15 dnů od jeho doručení rozklad předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru fúzí. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Ing. Vladimír Stankov, CSc.
vrchní ředitel
v zastoupení
JUDr. Robert Neruda
pověřený zastupováním

Rozhodnutí obdrží:

JUDr. Pavel Dejl, LL.M., Ph.D., advokát
Kocián Šolc Balaščík, advokátní kancelář
Jindřišská 34
110 00 Praha 1

Právní moc: 27.5.2003